

Denne fremgangsmåde må anvendes, når den krævede annullation udgør en foranstaltning, som ikke står i forhold til den begåede fejl, mens tilkendelsen

af en erstatning bedst tilgodeser såvel sagsøgerens interesser som de tjenstlige krav.

I sag 24/79

DOMINIQUE NOËLLE OBERTHÜR, tjenestemand ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, boende Sint-Stevens-Woluwe, ved advokat Marcel Slusny, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, Centre Louvigny, 34/B/IV, rue Philippe II,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved Denise Sorasio, den juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat Daniel Jacob, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos sin juridiske konsulent Mario Cervino, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgte,

angående en påstand om annullation af en procedure til forfremmelse til lønklasse B2 i året 1978, samt om annullation af Kommissionens afgørelse af 13. november 1978, hvori den afviste den af sagsøgeren den 20. juli 1978 indbragte klage,

afsiger

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. O'Keefe, dommerne G. Bosco og T. Koopmans,

generaladvokat: H. Mayras

justitssekretær: H. Rühl, ekspeditionssekretær

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter kan sammenfattes således:

udvælgelsesprøve. Ved afgørelse af 29. maj 1972, som havde virkning fra 1. juni 1972, blev hun forfremmet til sekretariatsoverassistent B 3 og tilknyttet Generaldirektoratet VII-A-4 »Transport, Social harmonisering«.

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. Dominique Noëlle Oberthür, født den 5. februar 1930, er af fransk nationalitet og har været tjenestemand ved Kommissionen siden 1959: hun udøver for øjeblikket tjeneste i Generaldirektorat VII, Transport, i generaldirektørens sekretariat.

Hun har siden 1959 arbejdet i forskellige af Kommissionens tjenestegrene. Hun blev ansat med virkning fra 28. juni 1959 som sekretær i lønklasse C 12 (som svarer til den nuværende lønklasse C 4) og har siden 1. oktober 1966 arbejdet som kontorist i lønklasse C 2, hvorefter hun med virkning fra 1. januar 1967 blev forfremmet til lønklasse B 5 efter en

Fra 1. juni 1975 blev sagsøgeren midlertidigt tilknyttet tjenesten for miljø og forbrugerbeskyttelse, idet der skulle træffes afgørelse om hendes endelige tilknytning efter en prøvetid på seks måneder. Senere blev hun med virkning fra 1. oktober 1975 midlertidigt tilknyttet Generaldirektorat V-C »Beskæftigelse og sociale anliggender, Den europæiske Socialfond«, også først for en periode på seks måneder. Endelig blev sagsøgeren ved afgørelse af 29. november 1976, som ændret ved afgørelse af 13. december 1978, på ny med virkning fra 1. december 1976 tilknyttet Generaldirektorat VII, denne gang ved generaldirektørens sekretariat. Denne afgørelse bragte samtidig den midlertidige karakter af de tidligere tilknytninger til ophør. Sagsøgeren påbegyndte i øvrigt ikke sit arbejde i Generaldirektorat VII før end i april måned 1977, idet det var vanskeligt at finde et kontor uden air-condition. Grunden til, at sagsøgeren havde arbejdet i flere tjenester, var, at hun som følge af en relativ gammel sygdom, som i øvrigt ikke påvirkede hendes arbejdsevne, ikke kunne arbejde i et kontor med air-condition. Sagsøgeren skulle altså arbejde i et kontor i en bygning, som ikke havde air-condition.

2. I 1978 blev sagsøgeren opført på listen over de tjenestemænd, der havde den i tjenestemandsvedtægtens artikel 45, stk. 1, krævede minimumsanciennitet med henblik på en forfremmelse fra lønklasse B 3 til lønklasse B 2. Denne liste blev offentliggjort i Meddelelser fra administrationen nr. 191 af 10. marts 1978. Det fremgik imidlertid af Meddelelser fra administrationen nr. 196 af 26. april 1978, at sagsøgeren imidlertid ikke, modsat tre andre tjenestemænd i Generaldirektorat VII, af sin generaldirektør over for det pågældende forfremmelsesudvalg var blevet indstillet til en forfremmelse til lønklasse B 2. Forslaget til den liste over tjenestemænd, som fandtes mest forfremmelsesværdige, og som blev udfærdiget af forfremmelsesudvalget og offentliggjort i Meddelelser fra administrationen nr. 205 af 17. juli 1978, samt listen over de tjenestemænd, som blev offentliggjort i Meddelelser fra administrationen nr. 208 af 23. august 1978, indeholdt kun en tjenestemand fra Generaldirektorat VII.

3. Den 20. juli 1978 indbragte sagsøgeren en klage i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90 over, at hun hverken var blevet foreslået eller fundet egnet til forfremmelse til B 2. Hun vedlagde klagen en oversigt over sine faglige kvalifikationer i forhold til den kollega, som var blevet forfremmet.

Efter at Kommissionen ved forkyndt skrivelse af 13. november 1978 havde meddelt hende, at den ikke kunne tage hendes klage til følge, tilskrev sagsøgeren ved skrivelse af 30. november 1978 det kommissionsmedlem, som er ansvarlig for personalespørgsmål, og henledte dennes opmærksomhed på visse sider af det rejste problem. Kommissionens medlem svarede hende ved skrivelse af 1. december 1978 fra sit kontor, at han havde taget hendes bemærkninger til efterretning.

4. Den 2. februar 1979 anlagde sagsøgeren denne sag, som blev registreret på justitskontoret den 9. februar 1979.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (første afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har i sin stævning nedlagt følgende påstande:

— »proceduren med henblik på forfremmelser til B 2 af de tjenestemænd, som er opført på side 5 i 'Meddelelser fra administrationen nr. 208' af 23. august 1978 annulleres, idet annullationen omfatter hele proceduren, herunder udtalelserne fra forfremmelsesudvalget, samt ansættelsesmyndighedens afgørelser;

— Kommissionens udtrykkelige afvisning af 13. november 1978 af sagsøgerens klage annulleres;

— sagsøgte tilpligtes at afholde sagens omkostninger.«

I sin replik har sagsøgeren endvidere nedlagt følgende påstand:

— »sagsøgte pålægges at fremlægge:

a) det skema, som forfremmelsesudvalget har anvendt;

b) dokumenterne i forbindelse med den afgørelse, som ansættelsesmyndigheden traf vedrørende de bestridte forfremmelser;

— anordne bevis ved vidneførelse for følgende forhold:

under et af forfremmelsesudvalgets møder blev sagsøgerens navn nævnt blandt de øvrige tjenestemænd, som ikke var blevet indstillet til forfremmelse, men forfremmelsesudvalget foretog ikke en sammenligning af sagsøgerens fortjenester med fortjenesterne hos de tjenestemænd, som var blevet indstillet.

Sagsøgeren har foreslået, at R. Vork, der er medlem af personaleudvalget, indkaldes til at afgive vidneforklaring.«

Sagsøgte har nedlagt følgende påstand:

- »frifindelse;
- sagsøgeren tilpligtes at afholde sagens omkostninger.«

III — Parternes anbringender og argumenter

I sin stævning har *sagsøgeren* fremført to søgsmålsgrunde, som støttes på overtrædelse af vedtægtens artikel 45, stk. 1, samt en tredje søgsmålsgrund, støttet på overtrædelse af vedtægtens artikel 24, *sidste afsnit*. Sagsøgeren har endvidere under henvisning til procesreglementets artikel 42, stk. 2, i sin replik fremført to nye søgsmålsgrunde, som støttes på overtrædelse af vedtægtens artikel 25.

A — Første søgsmålsgrund

Først har *sagsøgeren* gjort gældende, at beslutningen om at forfremme andre

tjenestemænd til lønklasse B 2, for så vidt som den er truffet inden sagsøgerens klage af 20. juli 1978, er truffet i strid med vedtægtens artikel 45, stk. 1. Sammenligningen af tjenestemændenes fortjenester er ikke blevet foretaget med fuld kendskab til omstændighederne, eftersom ansættelsesmyndigheden ikke har gennemgået den sammenlignende oversigt, som sagsøgeren vedlagde sin klage. I denne oversigt har sagsøgeren påvist, at hun, for så vidt angår de afgørende kriterier (anciennitet, uddannelse og faglig erfaring, offentliggørelser), med hensyn til kvalifikationsbeviser stod bedre end fru S., som var den eneste fra Generaldirektorat VII, som blev forfremmet til lønklasse B2.

Sagsøgte har anført, at dette anbringende er uden grundlag. Ansættelsesmyndighedens afgørelse, som blev offentliggjort den 23. august 1978, blev nemlig truffet senere end 20. juli 1978, hvorfor Kommissionen har været i besiddelse af denne sammenlignende oversigt inden afgørelsen.

Subsidiært har *sagsøgte* anført, at anbringendet heller ikke havde været begrundet, selv om ansættelsesmyndigheden havde truffet den anfægtede afgørelse inden klagens indbringelse. Alle de relevante oplysninger i den sammenlignende oversigt, som sagsøgeren havde udarbejdet, var nemlig udførligere indeholdt i de forfremmelsesværdige tjenestemænds personlige akter, som forelå for forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden.

For så vidt angår sagsøgerens påstand om, at hun »med hensyn til kvalifikationsbeviser stod bedre end fru S.«, har *sagsøgte* anført, at ansættelsesmyndigheden her råder over et skøn i henhold til vedtægtens artikel 45, stk. 1, (jf. dom af 8. 7. 1965 og forslag til afgørelse fra

generaladvokat Roemer i sagerne 27 og 30/64, Fonzi mod Kommissionen for Det europæiske Atomenergifællesskab, Sml. 1965—1968, s. 97; org.ref. Recueil 1965, hhv. s. 638 og 651). Under alle omstændigheder er de kriterier, som sagsøgeren har anført, ikke eneaftørende, idet generaldirektoraternes forslag også spiller en betydelig rolle (jf. forslag til afgørelse fra generaladvokat Reischl i sag 62/75, De Wind mod EF-Kommissionen, Sml. 1976, s. 1180).

Hvad endelig angår de forhold, der ifølge sagsøgeren skal sammenlignes, har sagsøgte henvist til den midlertidige stilling i lønklasse B3, som fru S. har besat, samt hendes større anciennitet i kategori B og den faglige erfaring, som denne ansøger besidder. Sagsøgte har heraf konkluderet, at forslaget fra Generaldirektorat VII, som blev fulgt af forfremmelsesudvalget og stadfæstet af ansættelsesmyndigheden, under ingen omstændigheder hverken var behæftet med en klar fejl eller var magtfordrejning.

I sin replik har *sagsøgeren* anført, at listen over de mest forfremmelsesværdige tjenestemænd faktisk må være blevet udfærdiget inden sagsøgerens klage. Vedrørende selve forfremmelserne har sagsøgeren indrømmet, at ansættelsesmyndighedens officielle afgørelser udmærket kan være truffet efter den 20. juli 1978, skønt sagsøgte ikke har anført datoen for selve afgørelserne. Imidlertid har sagsøgeren hævdet, at Kommissionen, som modtog klagen den 20. juli 1978, ikke har tillagt den sammenlignende oversigt den betydning, som tilkommer den, idet en så vigtig handling som en forfremmelse kun bør foretages efter en fuldstændig gennemgang af de respektive kvalifikationsbeviser (jf. dom af 19. 3. 1964, sag 27/63, Raponi mod

EØF-Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 467). Det argument, hvorefter oplysningerne i den sammenlignende oversigt skulle fremgå »udførligere i de personlige sagsakter ...«, er uden noget reelt grundlag; sagsøgeren har tilbudt at bevise, at hendes sag i realiteten ikke er blevet behandlet.

I nærværende sag havde forfremmelsesudvalget ikke anvendt det skema over forfremmelser som Kommissionen havde forsynet det med. Forfremmelsesudvalget efterkom enten generaldirektørernes forslag eller undlod at behandle sagsøgerens tilfælde, idet der ikke forelå nogen nyere bedømmelse.

Vedrørende den rolle, som generaldirektørernes udtalelser spiller ved en sammenligning af ansøgernes fortjenester, har sagsøgeren anført, at disse kan tages i betragtning, men at bedømmelsen, som ganske vist alene omfatter visse punkter, er og forbliver et uundværligt middel og den afgørende faktor i ansættelsesmyndighedens bedømmelse.

Sagsøgeren har anført, at hun ikke har noget personligt udestående med den foreslåede ansøger. Sagsøgeren var imidlertid nødt til at sammenligne sine kvalifikationsbeviser med fru S.'s, alene fordi, der i Generaldirektorat VII tilsyneladende kun skulle besættes én stilling.

Vedrørende de forhold, som ifølge sagsøgte skal sammenlignes, finder sagsøgeren, at vedtægtens artikel 45 ikke foreskriver, at der skal tages hensyn til en midlertidig tjeneste i eller en udnæv-

nelse til lønklasse B5, som har fundet sted femten år inden den anførte forfremmelse.

Desuden har sagsøgeren anklaget sagsøgte for ikke at have anført, at hun har opnået et diplom. Derimod har sagsøgte fremhævet den erfaring, som fru S. har opnået på området »Biblioteksvæsen«, men har ikke nævnt det arbejde, som sagsøgeren siden 1967 har udført i centralbiblioteket og i den centrale dokumentationsafdeling eller hendes tidligere stilling.

I sin duplik har sagsøgte anført, at ansættelsesmyndighedens afgørelse om forfremmelserne til lønklasse B2 blev truffet den 24. juli 1978, hvorfor det fremførte anbringende er uden begrundelse, idet klagen blev indbragt den 20. juli 1978. Endvidere at sagsøgeren først i sin replik har fremført, at det reelt er »listen over de mest forfremmelsesværdige tjenestemænd«, som af de samme grunde strider mod vedtægtens artikel 45, stk. 1. Dette argument kan ikke behandles, eftersom der er tale om en ny søgsmålsgrund efter artikel 42, stk. 2, i procesreglementet.

Subsidiært har sagsøgte anført, at en klage, som er indbragt i medfør af vedtægtens artikel 90 ikke har opsættende virkning, og at ansættelsesmyndigheden ikke er forpligtet til at behandle spørgsmålet om sagsøgerens forfremmelse ud fra den sammenlignende oversigt, som sagsøgeren fremlagde.

Vedrørende argumentet om, at sagsøgerens sag ikke er blevet behandlet, har Kommissionen svaret, at faktisk »har udvalget gennemgået alle forfremmelsesværdige tjenestemænds stilling og navnlig været opmærksom på dem, som — foreslået eller ikke — havde en alder, der

oversteg den i alderstabellen anførte maksimumsalder«¹.

I øvrigt fremgår det ikke af sagsøgerens forklaring, hvad der hentydes til med »skemaet«; forfremmelsesudvalget har i sit arbejde ladet sig lede af »retningslinjer«, som kun er af vejledende karakter, og indeholder et vist antal kriterier¹.

Vedrørende de grunde, som sagsøgeren har angivet til at udarbejde en sammenlignende oversigt, har sagsøgte anført, at forfremmelse til lønklasse B2 er en forfremmelse inden for en stillingsgruppe, som overhovedet ikke er afhængig af kvoter, som er tildelt generaldirektoraterne. Der foreligger ikke »konkurrence« mellem tjenestemænd, som kan forfremmes inden for ét og samme generaldirektorat. Derfor er den fremlagte sammenligning uden betydning.

Vedrørende spørgsmålet om fru S.'s anciennitet finder sagsøgte, at selv om midlertidig udførelse af opgaver i en højere stilling ikke giver den pågældende en ret til en ny indplacering, kan det imidlertid udgøre »... et forhold, som skal tages i betragtning ved forfremmelse«. (Domme af 17. 12. 1964, sag 102/63, Boursin mod Den Høje Myndighed for EKSF, Sml. 1954—1964, s. 561; af 16. 6. 1971, sag 77/70, Prella mod EF-Kommissionen, Sml. 1971, s. 149; af 12. 7. 1973, sag 28/72, Tontodonati mod EF-Kommissionen, Sml. 1973, s. 779; af 19. 3. 1975, sag 189/73, Van Reenen mod EF-Kommissionen, Sml., s. 445 og af 11. 5. 1978, sag 25/77, De Roubaix mod EF-Kommissionen, Sml., s. 1081). Vedtægtens artikel 45, stk. 1,

¹ — »Retningslinjer for forfremmelsesudvalget — kategori B — for regnskabsåret 1978«.

udelukker desuden heller ikke, at der kan tages hensyn til anciennitet inden for kategorien.

B — Anden søgsmålsgrund

Sagsøgeren har hævdet, at den anfægtede afgørelse strider mod vedtægtens artikel 45, stk. 1, af følgende to grunde:

- a) hverken forfremmelsesudvalget eller ansættelsesmyndigheden er blevet oplyst om, at sagsøgeren ved afslutningen af sinne studier har udarbejdet en rapport over: »Anvendelsen af affald til vejbygning«;
- b) hverken forfremmelsesudvalget eller ansættelsesmyndigheden var blevet gjort bekendt med sagsøgerens bedømmelse for perioden 1. juli 1975 til 30. juni 1977, som blev udfærdiget den 2. marts 1978, mens forfremmelsesudvalget med hensyn til de øvrige forfremmelsesværdige tjenestemænd havde fået tilstillet deres bedømmelse for samme tidsrum.

Ad a) *Sagsøgte* har først svaret, at sagsøgerens personlige akter, som forelå for forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden, indeholdt to skrivelser, som var stilet til sagsøgeren og som omhandlede sagsøgerens rapport ved studieafslutningen.

Sagsøgeren har bestridt, at disse skrivelser var indeholdt blandt de personlige akter på det tidspunkt, da de skulle være tilgængelige for forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden.

Sagsøgte har i sin duplik nærmere anført, at sagsøgeren først har tilstillet administrationen de pågældende skrivelser den 20. februar 1979, altså efter indbringelsen af klagen.

Ad b) *Sagsøgte* har først erkendt, at den pågældende bedømmelse — som ifølge sagsøgeren blev udfærdiget den 2. marts 1978 — ikke forelå på det tidspunkt, da forfremmelsesudvalget holdt sit første møde den 23. maj 1978. Dette beroede på, at sagsøgeren blev anvendt til forskelligt arbejde, idet det på grund af sagsøgerens skrøbelige helbredstilstand var vanskeligt at finde et arbejde til hende, hvor hensynet til tjenestens interesse kunne forenes med hensynet til hendes helbred.

Sagsøgeren har i sin replik anført, at det næsten har været umuligt at foretage en sammenligning, såfremt den pågældende bedømmelse ikke har været forelagt.

Sagsøgeren har endvidere anført, at hendes skiftende arbejde ikke kan begrunde den utilladelige forsinkelse, som indtraf med hensyn til udfærdigelsen af den pågældende bedømmelse. Vejledningen i bedømmelsen af tjenestemænd regulerer udtømmende dette spørgsmål og problemet kunne uden besvær have været løst, såfremt de pågældende personer havde ønsket det. *Sagsøgeren* har vedrørende dette punkt endvidere anført, at den bedømmelse, som Generaldirektorat V udfærdigede, ikke blev ovesendt til Generaldirektorat VII, idet dette forhindredes af en bestemt tjenestemand på grund af personlig uvilje mod sagsøgeren; sagsøgeren har vedrørende dette spørgsmål anmodet Domstolen om at anordne den herfor efter Domstolens skøn nødvendige bevisførelse.

Sagsøgte har anført, at bestemte tjenestemænds personlige integritet ikke kan betvivles, når der ikke foreligger et mindste bevis herpå.

Desuden finder *sagsøgte*, at den omstændighed, at der ikke forelå en bedømmelse, ikke kan være afgørende, når henses blandt andet til de oplysninger,

som forelå for forfremmelsesudvalget. Disse fremgår af referatet af udvalgets første møde. Sagsøgte har vedrørende dette spørgsmål henvist til dom af 12. oktober 1978, sag 86/77, Ditterich mod EF-Kommissionen, hvori Domstolen udtalte følgende:

»i betragtning af alle disse forhold kan den af sagsøger anførte omstændighed — at hans akter var ufuldstændige, for så vidt som de ikke indeholdt bedømmelserne for årene 1971-1973 og 1973-1975 — ikke bevirke, at den omtvistede forfremmelsesliste nødvendigvis må anses for ulovlig i forhold til vedtægtens artikel 45;

selv uden disse bedømmelser kunne medlemmerne af de forskellige forfremmelsesudvalg nemlig i videst muligt omfang indhente alle de for en sammenligning af fortjenester nødvendige oplysninger.« (præmis 18 og 19, Sml. 1978, s. 1864).

Sagsøgeren har bestridt, at nævnte dom kan finde anvendelse i denne sag. *Sagsøgeren* har anført, at hendes situation er særdeles forskellig fra den situation, som der var tale om i sag 86/77. Endvidere, at sagsøgte ikke har taget hensyn til, at det »udvælgelses«-skøn, som er indrømmet ansættelsesmyndigheden, kun kan udøves, såfremt følgende to betingelser overholdes: sammenligning af tjenestemændenes fortjenester og vurdering af deres bedømmelser.

Sagsøgte har hertil anført, at der i forfremmelsesudvalget fandt en sammenligning af tjenestemændenes fortjenester sted, samt, at når den omstændighed, at der ikke foreligger bedømmelser, ikke kan indebære annullation af det udkast til en liste, som forfremmelsesudvalget udarbejder, kan dette forhold så meget desto mindre indebære annullation af

den liste, som ansættelsesmyndigheden senere udfærdiger eller af den senere afgørelse om forfremmelse.

C — Tredje søgsmålsgrund

Sagsøgeren har gjort gældende, at vedtægtens artikel 24, *sidste afsnit*, er overtrådt, idet hverken forfremmelsesudvalget eller ansættelsesmyndigheden har taget de studier i betragtning, som sagsøgeren gennemførte for at videreuddanne sig, og efter hvis afslutning hun i 1975 opnåede diplom som bibliotekar og dokumentarist.

Sagsøgte har først anført, at sagsøgeren ikke kan fremføre denne søgsmålsgrund, idet der i sagsøgerens personlige akter forelå en fotokopi af det diplom, hun havde opnået. *Sagsøgeren* har imidlertid hertil understreget, at det er vanskeligt at kontrollere, hvornår bestemte dokumenter er blevet indsat i hendes personlige akter. *Sagsøgte* har i sin duplik nærmere anført, at skrivelsen af 25. august 1976 fra den læreanstalt, hvor sagsøgeren studerede, og som attesterer, at hun har opnået nævnte diplom, først blev tilstillet administrationen den 8. februar 1979, altså på det tidspunkt, da sagsøgeren anlagde sag.

Desuden har *sagsøgte* i sit svarskrift henvist til den udtalelse, som sagsøgerens bedømmelse for 1971-1973 indeholdt:

»Tjenestemanden besidder en uddannelse, som er tilstrækkelig til at opfylde opgaver, som betros denne. Hun søger endvidere yderligere at forbedre sin uddannelse.«

Sagsøgeren har hertil svaret, at denne udtalelse intet siger om hendes diplom, hvilket naturligvis burde have været nævnt i bedømmelsen for perioden 1975-

1977, som ikke var blandt de dokumenter, som var til rådighed. Desuden har sagsøgeren erkendt, at sagsøgte korrekt har anført, at artikel 24, *sidste afsnit*, ikke kan fortolkes således, at diplomer absolut skal have forrang for faglig erfaring og arten af de udførte opgaver. Sagsøgeren finder imidlertid, at det er lige så ulovligt, såfremt diplommet ikke tages i betragtning. I hvert fald kan man ifølge sagsøgeren kræve, at forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden i et sådant tilfælde udførligt begrundet deres udvælgelse.

D — Nye søgsmålsgrunde

Under henvisning til de fremlagte indlæg, blandt andet under henvisning til bilag 23 i svarskriftet og dettes bilag, og under henvisning til procesreglementets artikel 42, stk. 2, har *sagsøgeren* fremført to nye søgsmålsgrunde, som skal bevise, at vedtægtens artikel 25 er blevet overtrådt.

Disse søgsmålsgrunde vedrører navnlig anvendelsen af følgende bestemmelser:

— Afsnit 6 i »Almindelige bestemmelser vedrørende fremgangsmåden ved forfremmelse inden for en stillingsgruppe . . .«, som lyder således:

- »6. Udvalgene råder desuden med henblik på deres arbejde over de budgetmæssige oplysninger, som er nødvendige for udfærdigelsen af udkast til lister over tjenestemænd, som har gjort sig mest fortjent til en forfremmelse.

Antallet af de tjenestemænd, som skal opføres på disse listeutkast,

skal i forhold til de foreliggende muligheder i hver lønklasse være ca. 25 % højere end nævnte muligheder.

Udvalgene kan dog foreslå et højere eller et lavere antal tjenestemænd. Dette kræver dog særlig begrundelse.«¹

— Afsnit 3, litra b), i »Retningslinjer for forfremmelsesudvalget — kategori B — for regnskabsåret 1978«, som lyder således:

»3. Nedenfor anføres de forskellige retningslinjer, som udvalget i princippet har fulgt i 1978.

3.b. Til løntrin B 2

3.b.1. resterende tjenestemænd for listen 1977;

3.b.2. 48 år eller derover og principielt mindst 4 års anciennitet i en lønklasse;

3.b.3. mellem 37 og 48 år og principielt mindst 4 års anciennitet i en lønklasse;

3.b.4. ca. 15 % af tjenestemænd i B 3, indstillet til forfremmelse, enten yngre end 37 år, eller ældre, men med en anciennitet i lønklassen på 4 år, og som udtrykkeligt foreslås forfremmet først.«

Fremførelsen af de nye søgsmålsgrunde

Sagsøgte har henvist til procesreglementets artikel 42, stk. 1, og bestridt, at disse søgsmålsgrunde kan antages til realitetsbehandling, eftersom de støttes på retlige

¹ — Domstolens oversættelse.

eller faktiske omstændigheder, som var bekendt inden sagsanlægget.

»Almindelige gennemførelsesbestemmelser ...« blev nemlig offentliggjort i Meddelelser fra administrationen nr. 42 af 10. maj 1975. »Retningslinjer for udvalget ...« er baseret på »Vejledning«, udstedt af Kommissionen den 24. november 1976 og offentliggjort i Meddelelser fra administrationen nr. 132 af 10. januar 1977.

Den første nye søgsmålsgrund

Sagsøgeren har understreget, at forfremmelsesudvalget på den liste, det skal udarbejde, kan opføre 25 % flere tjenestemænd, end »der budgetmæssigt er mulighed for at forfremme«. Sagsøgeren har i denne sammenhæng henvist til den statistiske oversigt på side 9 i Meddelelser fra administrationen nr. 205 af 23. august 1978, som nemlig er baseret på afsnit 6 i nævnte »Almindelige gennemførelsesbestemmelser ...«. Sagsøgeren har heraf konkluderet, at udvalget har kunnet opføre hende på den liste over tjenestemænd, som udvalget indstillede til forfremmelse.

Sagsøgeren har vedrørende dette spørgsmål henvist til vedtægtens artikel 25 og hævdet, at udvalget ved ikke at udnytte denne mulighed har begået en forsømmelse, som indebærer et klagepunkt. Endvidere at udvalget, da det ikke har angivet nogen begrundelse, har gjort det umuligt for Domstolen at prøve denne og navnlig at afgøre, om den tjenstlige interesse er tilsidesat, eller om der foreligger magtfordrejning.

Sagsøgte finder, at søgsmålsgrunden ikke er begrundet. Sagsøgte har navnlig henvist til det skøn, som på dette område

er indrømmet udvalget og har desuden anført, at sagsøgeren intet har fremført, som kan begrunde, at hun, såfremt udvalget havde udnyttet denne mulighed, ville have været blandt de ti tjenestemænd, som var blevet udvalgt af de 229 forfremmelsesværdige tjenestemænd, som ikke var opført i udkastet til listen.

Sagsøgte har endvidere anført, at sagsøgeren heller ikke kan påberåbe sig, at vedtægtens artikel 25, stk. 2, er overtrådt, eftersom denne bestemmelse kun vedrører individuelle afgørelser.

Endvidere finder sagsøgte, at den fremførte søgsmålsgrund under alle omstændigheder ikke kan tages til følge; forfremmelsesudvalget tilstillede ansættelsesmyndigheden et udkast til en liste, som indeholdt et antal tjenestemænd, som svarede til de efter budgettet mulige forfremmelser, og begrænsede herved ansættelsesmyndighedens skøn, hvilket ikke kan indbære et klagepunkt fra sagsøgeren.

Den anden nye søgsmålsgrund

Sagsøgeren har gjort gældende, at såfremt nævnte »Retningslinjer«, som var udstedt af forfremmelsesudvalget, var blevet anvendt, ville sagsøgeren have været opført på den liste, som forfremmelsesudvalget havde foreslået. Reglen under litra 3.b. ville nemlig have kunnet finde anvendelse på hende, eftersom hun, da hun er født den 5. februar 1930, ville være fyldt 48 år på det tidspunkt, da forfremmelsesudvalget havde afholdt sit første møde. Desuden havde hun mindst 4 års anciennitet i lønklassen, hvorfor hun under alle omstændigheder havde været omfattet af reglen under litra 3.b. 3. Selv om forfremmelsesudvalget ikke var bundet af de retningslinjer, som de selv havde fastsat, og heller ikke var forpligtet til at overholde *patere legem-*

reglen, burde det have angivet, hvorfor det ikke havde fulgt disse retningslinjer. Da udvalget ikke har gjort dette, har det ved at overtræde vedtægtens artikel 25 skadet sagsøgeren.

Endvidere indebærer den omstændighed, at forfremmelsesudvalget ikke har angivet sin begrundelse, at Domstolen ikke kan prøve begrundelsen og navnlig ikke afgøre, om den tjenstlige interesse er tilsidesat, eller om der foreligger magtfordrejning.

Sagsøgte har svaret, at de bestemmelser, som sagsøgeren har påberåbt sig, er en del af en »vejledning«; det fremgår tilstrækkeligt klart af denne benævnelse, at bestemmelserne er elastiske og ikke bindende. Sagsøgte har endvidere understreget, at sagsøgeren med urette har henvist til, at de retningslinjer, som udvalget har opført under 3.b.2. og litra 3.b.3., ikke har fundet anvendelse. Sagsøgerens tilfælde blev, da hun var 48 år og havde mindst 4 års anciennitet i lønklassen, behandlet særligt grundigt — hvilket gjaldt for alle tjenestemænd, hvis alder oversteg den i alderstabellen anførte maksimumsalder — og hvilket også fremgår af referatet af forfremmelsesudvalgets arbejde. Derimod kunne frk. Oberthür's tilfælde ikke behandles efter kriteriet i litra b.3., eftersom hun på daværende tidspunkt var 48 år gammel.

Under alle omstændigheder vedrører vedtægtens artikel 25 alene begrundelsen for individuelle afgørelser. Desuden finder sagsøgte, at forfremmelsesudvalget »... ikke er forpligtet til at begrunde sine afgørelser over for de tjenestemænd, som ikke er opført på udkastet til listen, idet de i en sådan begrundelse fremførte overvejelser nemlig kan skade disse«. (Domme i sagerne 21/68, Huybrechts mod EF-Kommissionen, Sml. 1969, s. 25; org.ref. Recueil 1969, s. 85 ff,

navnlig s. 97, præmis 19 og 90/71, Bernardi mod Europa-Parlamentet, Sml. 1972, s. 149; org. ref. Recueil 1972, s. 603 ff, navnlig s. 609).

E. — Forbehold

Sagsøgeren har i sin replik taget forbehold med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt forfremmelsesudvalget var korrekt sammensat, navnlig med hensyn til, om reglen om, at udvalgets medlemmer ved forfremmelser til lønklasse B2 i hvert fald skal tilhøre lønklasse A 4, er overholdt. Sagsøgte har ikke bevist, at fremgangsmåden vedrørende dette punkt er korrekt.

Sagsøgte finder sagsøgerens anbringender overraskende af tre grunde:

- a) Når nye søgsmålsgrunde ikke må fremføres under sagens behandling, må dette *så meget desto mere* gælde for forbehold, der fremføres i replikken, og som i en vis forstand udgør en mulig søgsmålsgrund, hvis formelle fremførelse alene er usikker.
- b) De tagne forbeholdt er også overraskende, når henses til den omstændighed, at sammensætningen af forfremmelsesudvalget for kategori B blev offentliggjort i »Meddelelser fra administrationen« nr. 198 af 11. maj 1978, hvorfor sagsøgeren altså har kendt sammensætningen, længe før hun anlagde sag.
- c) Endelig er de fremførte forbehold overraskende, i det omfang det anføres, at det påhviler sagsøgte at bevise, at forfremmelsesudvalgets

sammensætning var lovlig; faktisk påhviler det nemlig sagsøgeren at bevise, at udvalgets sammensætning var ulovlig, og at denne ulovlighed eventuelt kan have skadet hende.

F — De forholdsregler, som skal træffes

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at hele forfremmelsesproceduren til lønklasse B2 for regnskabsåret 1978 annulleres.

Sagsøgte finder, at en sådan annullation — såfremt der gives sagsøgeren medhold — vil bibringe de forfremmede tjenestemænd en sådan skade, som i sin helhed ikke står i et rimeligt forhold til den skade, som sagsøgeren har lidt, og at sidstnævntes rettigheder kan sikres ved rimeligere foranstaltninger (jf. vedrørende udvælgelsesprøver, dommene af 4. 12. 1975, sag 31/75, Costacurta mod EF-Kommissionen, Sml. 1975, s. 1563 ff, navnlig s. 1572, præmis 17; af 30. 11. 1978, sagerne 4, 19 og 28/78, Salerno m.fl. mod EF-Kommissionen, Sml. s. 2403 ff, navnlig s. 2417, præmis 35; af 5. 4. 1979, sag 117/78, Orlandi mod EF-Kommissionen, Sml., s. 1613 ff, navnlig s. 1622, præmis 25).

Sagsøgeren har i sin replik anført, at alene en annullation af forfremmelserne kan give hende fuld oprejsning. Desuden har annullation af forfremmelser ikke samme virkning som annullation af en udvælgelsesprøves resultat. Ved en forfremmelse kan ansættelsesmyndigheden genudnævne alle de foreslåede tjenestemænd, eftersom der hvert år bliver nye stillinger ledige; ved udvælgelsesprøver skal hele proceduren omgøres med alle de risici, som dette indebærer for dem, som har bestået prøven.

Sagsøgte har hertil svaret, at en annullation af afgørelsen om forfremmelse tilføjer de pågældende tjenestemænd betydelig skade, eftersom deres overgang til lønklasse B2 i hvert fald forsinkes to år.

Selv om der ganske vist årligt finder nye forfremmelser sted, er der dog også årligt andre tjenestemænd, der opnår den minimumsanciennitet, som giver dem ret til at blive optaget på listen over »forfremmelsesværdige«.

G — Bevismidler

Sagsøgeren har i sin replik krævet fremlæggelse af flere manglende dokumenter, herunder bl.a.

— »forfremmelseesskemaet«, som sagsøgeren har henvist til i sin replik vedrørende første søgsmålsgrund, og

— det dokument, som indeholder ansættelsesmyndighedens afgørelse.

Endelig har sagsøgeren ved vidneførelse tilbudt at bevise visse grundlæggende forhold i forbindelse med de begivenheder, som udspillede sig under forfremmelsesudvalgets møder.

Sagsøgte har fremlagt ansættelsesmyndighedens afgørelse af 24. juli 1978 vedrørende forfremmelsen af tjenestemænd til lønklasse B2 og B4. *Sagsøgte* har bestridt, at der har foreligget »skema«, men har henvist til »Almindelige gennemførelsesbestemmelser vedrørende forfremmelsesproceduren inden for en stillingsgruppe ...« og til »Vejledning«, udstedt af Kommissionen den

24. november 1976 og offentliggjort i Meddelelser fra administrationen nr. 132 af 10. januar 1977.

Sagsøgte har ligeledes anført, at tilbudet om vidneførelse må forkastes, idet det ikke er tilstrækkeligt præciseret.

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 28. februar 1980 har parterne afgivet indlæg.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 27. marts 1980.

Præmisser

- 1 Ved stævning af 8. februar 1979, indgået til Domstolen den følgende dag, har sagsøgeren nedlagt påstand om annullation af den procedure vedrørende forfremmelse til B 2, hvorved Kommissionen forfremmede de tjenestemænd, hvis navne var opført i »Meddelelser fra administrationen nr. 208« af 23. august 1978, samt annullation af den afgørelse af 13. november 1978, hvorved Kommissionen afviste den klage, som sagsøgeren havde indbragt vedrørende disse forfremmelser.
- 2 Inden for rammerne af forfremmelsesproceduren for 1978 var sagsøgerens navn blevet optaget på den liste over tjenestemænd, der havde den i tjenestemandsvedtægtens artikel 45, stk. 1, krævede minimumsanciennitet for at kunne blive forfremmet fra lønklasse B 3 til lønklasse B 2. Men modsat tre andre tjenestemænd i Generaldirektorat VII, som sagsøgeren henhørte under, foreslog hendes generaldirektør ikke hende over for forfremmelsesudvalget. Forfremmelsesudvalget opførte alene en enkelt af disse tre andre tjenestemænd på den liste over fyrrer tjenestemænd, som udvalget indstillede til forfremmelse i kraft af deres fortjenester. Listen over de tjenestemænd, som ansættelsesmyndigheden forfremmede til lønklasse B 2, var i overensstemmelse med den liste, som forfremmelsesudvalget havde udfærdiget.
- 3 Sagsøgeren foretog i den klage, hun indbragte, en sammenligning mellem sine fortjenester og hendes forfremmede kollegas fortjenester, og konkluderede på dette grundlag, at hun var bedre kvalificeret end denne til at forfremmes til lønklasse B 2. I sin stævning beskylder sagsøgeren forfremmel-

sesudvalget og ansættelsesmyndigheden for ikke at have foretaget en grundig sammenligning af de to pågældende tjenestemænds fortjenester.

- 4 Til støtte for sine påstande har sagsøgeren fremført tre søgsmålsgrunde. Domstolen skal først gennemgå den anden søgsmålsgrund, som støttes på overtrædelse af tjenestemandsvedtægtens artikel 45, stk. 1. Denne bestemmelse fastsætter bl.a., at forfremmelse til den nærmeste højere lønklasse udelukkende foretages på grundlag af en udvælgelse blandt de tjenestemænd, der har en minimumsanciennitet i deres lønklasse; udvælgelsen sker blandt de tjenestemænd, der kan komme i betragtning ved forfremmelsen, efter sammenligning af deres fortjenester og de afgivne udtalelser om dem.
- 5 Sagsøgeren gør gældende, at denne bestemmelse er blevet overtrådt i to henseender: dels har forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden ikke haft kendskab til en afhandling, som sagsøgeren har udarbejdet ved afslutningen af sit bibliotekarstudium; dels har disse to organer ikke haft kendskab til sagsøgerens bedømmelse for tidsrummet 1975-1977, mens bedømmelserne vedrørende de øvrige forfremmelsesværdige tjenestemænd for samme tidsrum har foreligget for disse to organer.
- 6 Vedrørende bedømmelsen for tidsrummet 1975-1977 har sagsøgeren anført, at en sådan bedømmelse blev udfærdiget af hendes overordnede den 2. marts 1978. Kommissionen har bestridt dette. Kommissionen har anført, at sagsøgerens bedømmelse for det pågældende tidsrum endnu ikke var udfærdiget, da forfremmelsesudvalget mødtes, hvorfor denne bedømmelse altså hverken har kunnet foreligge for udvalget eller for ansættelsesmyndigheden. Kommissionen har dog under den mundtlige forhandling erkendt, at der i marts 1978 blev udfærdiget et dokument, benævnt »bedømmelse«, som vedrørte sagsøgeren; dette dokument blev dog ikke underskrevet af den ansvarlige for bedømmelsen, men af tjenestemænd i Generaldirektorat V, som havde været sagsøgerens overordnede i tidsrummet 1. oktober 1975 — 1. december 1976, på hvilken dato sagsøgeren atter blev tilknyttet Generaldirektorat VII. Kommissionen har anført, at det pågældende dokument ikke er indeholdt i akterne vedrørende sagsøgeren, og at ansættelsesmyndigheden først fik kendskab hertil, da sagsøgeren indbragte sin klage, idet dokumentet var

vedlagt denne som bilag. Kommissionen har under retsmødet forklaret, at de ansvarlige for bedømmelsen først nu er i færd med at udfærdige en bedømmelse vedrørende tidsrummet 1975-1977.

- 7 Vedrørende den afhandling, som sagsøgeren har udarbejdet, kan det efter parternes indlæg ikke fastslås, om forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden har haft kendskab til dens eksistens. Kommissionen har endelig anført, at de to skrivelser til sagsøgeren, hvori denne afhandling omtales, først blev indsat i akterne vedrørende sagsøgeren, efter at forfremmelsesudvalget havde afsluttet sit arbejde.

- 8 Ifølge tjenestemandsvedtægtens artikel 43 skal der mindst hvert andet år udfærdiges en bedømmelse. Denne bedømmelse udgør en uundværlig del af vurderingen, hver gang den overordnede myndighed skal tage stilling til tjenestemandens karriere. Ifølge vedtægtens artikel 45, stk. 1, kan forfremmelse af tjenestemænd således alene ske blandt de tjenestemænd, der kan komme i betragtning ved forfremmelsen, efter sammenligning af deres fortjenester og de afgivne udtalelser om dem. Domstolen har ved dom af 23. januar 1975 (sag 29/74, *De Dapper*, Sml. 1975, s. 35), heraf udledt, at de krav, der må stilles til en sammenligning efter artikel 45, ikke er opfyldt, når nogle ansøgers fortjenester vurderes på grundlag af en i henhold til artikel 43 udfærdiget udtalelse og andres ikke.

- 9 I denne sag har Kommissionen ikke benægtet, at sagsøgerens bedømmelse for tidsrummet 1975-1977 endnu ikke var udfærdiget, da forfremmelsesudvalget skulle behandle forslagene om forfremmelse, mens bedømmelserne for samme tidsrum af de øvrige forfremmelsesværdige tjenestemænd forelå for såvel udvalget som for ansættelsesmyndigheden. Kommissionen har under sagen forsøgt at forklare, hvorfor udfærdigelsen af bedømmelsen af sagsøgeren var forsinket; Kommissionen har som årsag hertil blandt andet anført, at sagsøgeren hyppigt har måttet skifte arbejde, idet hun ikke er i stand til at arbejde i et kontor med air-condition. Kommissionen har dog ikke godtgjort, at den indtrufne forsinkelse udelukkende beroede på sagsøgeren.

- 10 Kommissionen har heller ikke godtgjort, at den manglende bedømmelse af sagsøgeren blev opvejet af andre oplysninger, som kunne gøre det muligt for forfremmelsesudvalget og ansættelsesmyndigheden at bedømme denne tjenestemands fortjenester i nævnte tidsrum. Kommissionen har navnlig ikke godtgjort, at disse to organer havde mulighed for at få kendskab til, at sagsøgeren i 1975 havde udarbejdet en afhandling ved afslutningen af sit bibliotekarstudium.
- 11 Det fremgår af ovenfor anførte, at Kommissionen har begået en tjenestefejl, idet den har bragt sagsøgeren eller ladet sagsøgeren forblive i en stilling, som var ringere end de øvrige forfremmelsesværdige tjenestemænds. Herefter findes proceduren vedrørende forfremmelse til B 2 for 1978 — for så vidt angår sagsøgeren — ikke at være lovformelig.
- 12 Da den anden søgsmålsgrund, som sagen støttes på, således er taget til følge, er det herefter unødvendigt at gennemgå de øvrige søgsmålsgrunde, som sagsøgeren har fremført.
- 13 Domstolen finder, at en annullation af forfremmelserne af de fyrrer tjenestemænd, som faktisk blev forfremmet til B 2, udgør en foranstaltning, som ikke står i forhold til den begåede fejl, og at det vil være vilkårligt at annullere forfremmelsen af den eneste tjenestemand i Generaldirektorat VII, som faktisk blev forfremmet til B 2.
- 14 Da det imidlertid drejer sig om en sag, hvori Domstolen har fuld prøvelsesret, har den, selv i mangel af påstande herom, beføjelse til ikke blot at foretage annullation, men også til ex officio at tilpligte sagsøgte at betale en erstatning for den ikke-økonomiske skade, som dens tjenestefejl har forvoldt. Tilkendelsen af en sådan erstatning udgør i nærværende sag den form for godtgørelse, som bedst tilgodeser såvel sagsøgerens interesser som de tjenstlige krav.
- 15 Ved vurderingen af den lidte skade må der tages hensyn til, at sagsøgeren kan deltage i en fremtidig forfremmelsesprocedure, hvis lovformelige forløb

det påhviler Kommissionen at sikre. Under hensyn hertil skønner Domstolen ved udmålingen af den lidte skade *efter ret og billighed*, at tilkendelsen af et beløb på 20 000 BFR udgør en rimelig erstatning til sagsøgeren.

Sagens omkostninger

- 16 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, bliver den part, der taber sagen, dømt til at afholde sagens omkostninger. Kommissionen har tabt sagen og tilpligtes derfor at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (første afdeling)

- 1. Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren et beløb på 20 000 BFR som erstatning for den begåede tjenestefejl.**
- 2. Sagsøgte frifindes i øvrigt.**
- 3. Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger.**

O'Keeffe

Bosco

Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. juni 1980.

Justitssekretæren efter bemyndigelse

H. A. Rühl

Ekspeditionssekretær

A. O'Keeffe

Formand for første afdeling